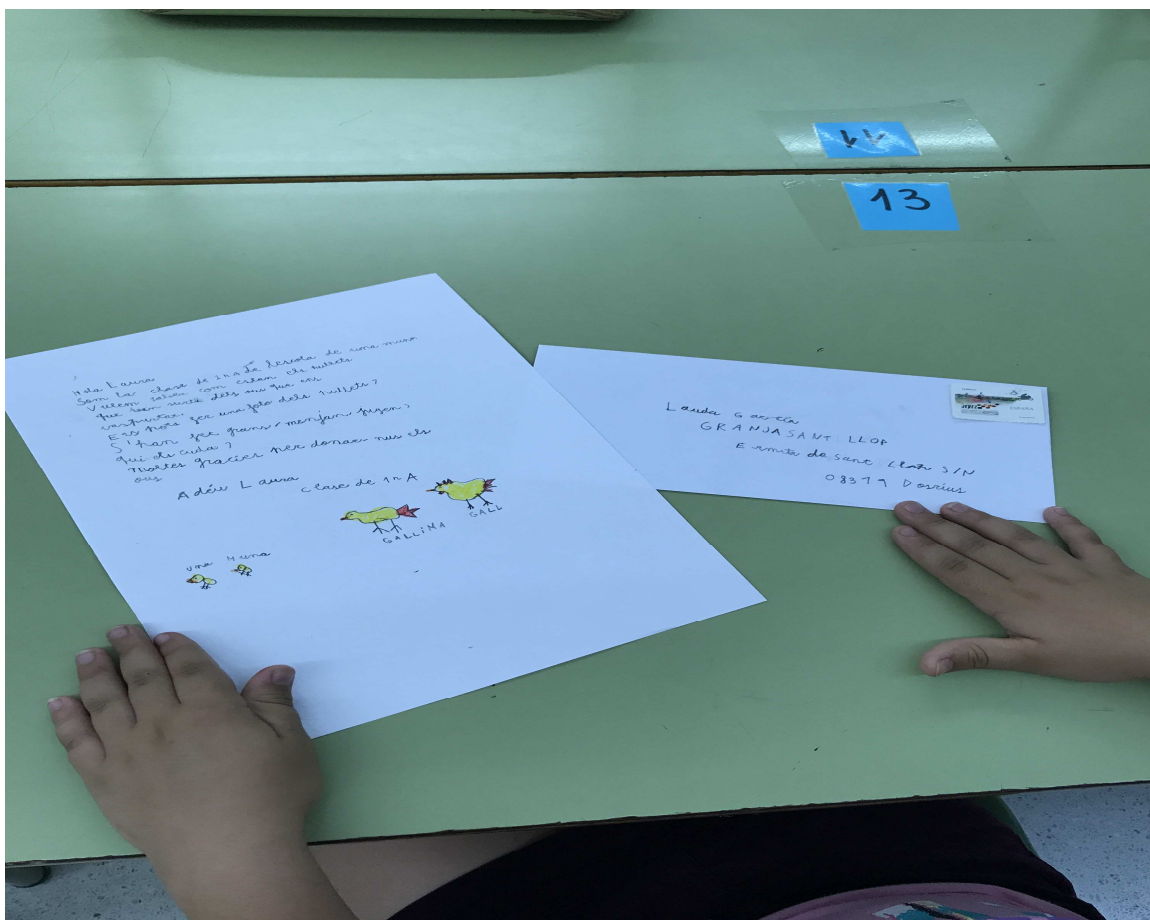


EXPERIÈNCIA D'ESCRITURA

CARTA PER A LA LAURA



Activitat
presentada
en la formació de
l'araESCRIC

Centre: Escola Miguel de Unamuno de Sta Coloma de Gramenet

Adreça: C/ Àngel Guimerà 10, 08923

Correu: a8032312@xtec.cat

Responsables activitat: Marta Bonet, Begoña Gutiérrez, M. Carmen Navarro

Data de l'experiència: 04.05.2017

ST: Barcelona-comarques

1. Contextualització de l'experiència

1.1. Context del centre

L'escola Miguel de Unamuno és un centre d'Educació Primària i Infantil de dues línies, a Santa Coloma de Gramenet. El barri de l'escola és el Raval, entre els barris de Santa Rosa i Safaretjos, que formen l'extrem nord de Santa Coloma. Com a tot el voltant, el nivell socioeconòmic del barri és molt baix. La zona rep contínuament l'arribada d'alumnes immigrants, d'ètnia gitana i d'altres autonomies de l'Estat, la qual cosa suposa un continu degoteig que, any rere any, es fa notar ja començat el curs.

Això fa que l'alumnat necessiti una sèrie d'ajuts i compensacions, no només en l'àmbit acadèmic i emocional, sinó també econòmic (material, sortides, menjador). Actualment l'escola busca aquests ajuts en diversos serveis externs (Serveis Socials, Càrites, Creu Roja, Centres Oberts, entitats com Probitas, que dona subvenció al menjador, o Glorr, que ens proporciona roba). L'alumnat en situacions socials i culturals desfavorides representa un percentatge molt significatiu. Així mateix, hi ha un nombre elevat d'alumnes que requereixen suports molt específics al llarg de l'escolarització.

Aquest centre es caracteritza per l'atenció a la diversitat, amb un nombre elevat d'alumnes que tenen reconeixement de NEE, ITS i característiques personals complexes que requereixen una atenció especial.

1.2. Descripció general de l'activitat

Un projecte acabat que va permetre als alumnes seguir el naixement d'uns pollets porta el grup a desitjar tenir-ne més notícies. Per aquest motiu escriuen una carta (escriptura col·lectiva guiada) a la Laura, la grangera que ara se'n cuida.

1.3. Nivell educatiu

Primer de primària. Cicle inicial

1.4. Agrupament de l'alumnat

Tot el grup classe

1.5. Àrea o matèria

- Llengua catalana
- Coneixement del medi natural, social i cultural

1.6. Temporització

Dues sessions.

2. Planificació de l'experiència

2.1. Objectius

- Afavorir l'adquisició progressiva del procés de composició escrita i de les estratègies que hi estan implicades
- Compartir el procés de composició escrita amb els alumnes: contextualització, planificació, textualització i revisió
- Conèixer les característiques del gènere textual: la carta
- Adonar-se de la funcionalitat de la llengua escrita

2.2. Competències bàsiques

- Competència comunicativa lingüística
- Competència d'aprendre a aprendre

2.3. Continguts

- Descoberta i coneixement progressiu del procés d'escriptura
- Ús d'estratègies per escriure un text
- Interès per realitzar textos de tipologia diversa
- Funcionalitat de l'escriptura

2.4. Criteris d'avaluació

- Mostrar interès per la descoberta progressiva de les estratègies d'elaboració d'un text
- Iniciar-se en l'ús funcional de l'escriptura
- Haver interioritzat que abans d'escriure s'ha de pensar i que després l'escrit s'ha de revisar
- Ser capaç d'escriure una carta, amb ajudes diverses

3. Desenvolupament de l'experiència

Escriure, com diu Montserrat Fons, “és un procés que va molt més enllà de posar lletres i signes damunt d'un paper en blanc (...), implica elaborar un significat global i precís per a una audiència”.

A l'activitat d'escriptura col·lectiva guiada, mestra i alumnes escriuen junts un text des de la interacció. La mestra aprofita les situacions de l'entorn per fer un treball d'escriptura, guia, condueix, orienta, és model, promou la reflexió.

L'alumne hi té un paper actiu, ajuda a la creació del text. Participa, proposa, comparteix estratègies, reflexiona i parla sobre l'escriptura.

Contextualització

A la classe de primer vam fer el projecte dels pollets. A principis del mes de gener, la Laura (una granjera de Dos Rius) ens va portar a l'escola cinc ous de pollets fecundats. A l'escola vam comprar la incubadora i un terrari. Els alumnes han vist com gràcies a l'escalfor de la incubadora dos pollets van sortir de l'ou. Així, els nens han pogut aprendre com es produeix el naixement de les aus. Els vam posar nom, Una i Muno, i després els vam tornar a la granja.

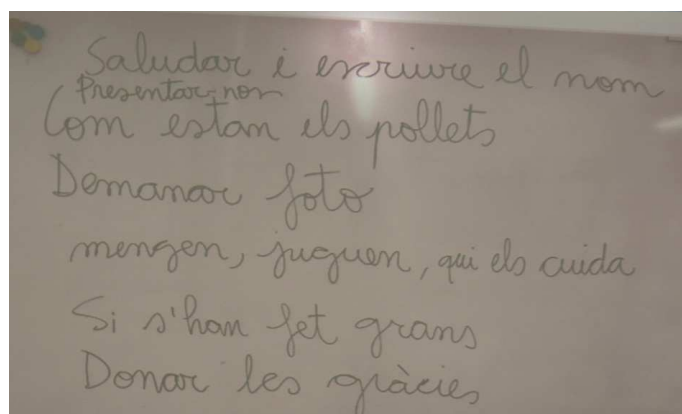
Al cap d'uns mesos, va sorgir la necessitat de saber com estaven i com eren actualment, i la mestra va proposar d'escriure una carta a la Laura preguntant pels pollets. Decidim que farem la carta a mà i que hi afegirem un dibuix dels pollets.

Estratègies implicades en la contextualització.

- Representar-se la destinatària del text
- Fixar l'objectiu d'escriptura
- Imaginar-se el producte acabat

Planificació

Un cop sabem que volem escriure una carta, recordem, entre tots, l'estructura d'aquest tipus de text i fem una pluja d'idees amb tot el que hauria de sortir-hi.



Acabem aquí aquesta primera sessió i deixarem la textualització per a la segona.

Estratègies implicades en la planificació:

- Recuperar coneixements sobre el gènere discursiu (la carta)
- Generar idees
- Organitzar-les

Textualització

Ja a la segona sessió recuperem la planificació i encetem una conversa:

MESTRA: Què vam fer, aquí?

NEN: Escriure les nostres idees. (La mestra llegeix les idees de l'altre dia.)

MESTRA: Ja hem pensat i escrit idees. Ara digueu-me què he d'escriure.

NEN: Hola, Laura.

NEN: No. Bon dia.

MESTRA: Posem «Hola, Laura» i si després no ens agrada, ho podem canviar. Poso dos punts darrere. Què més?

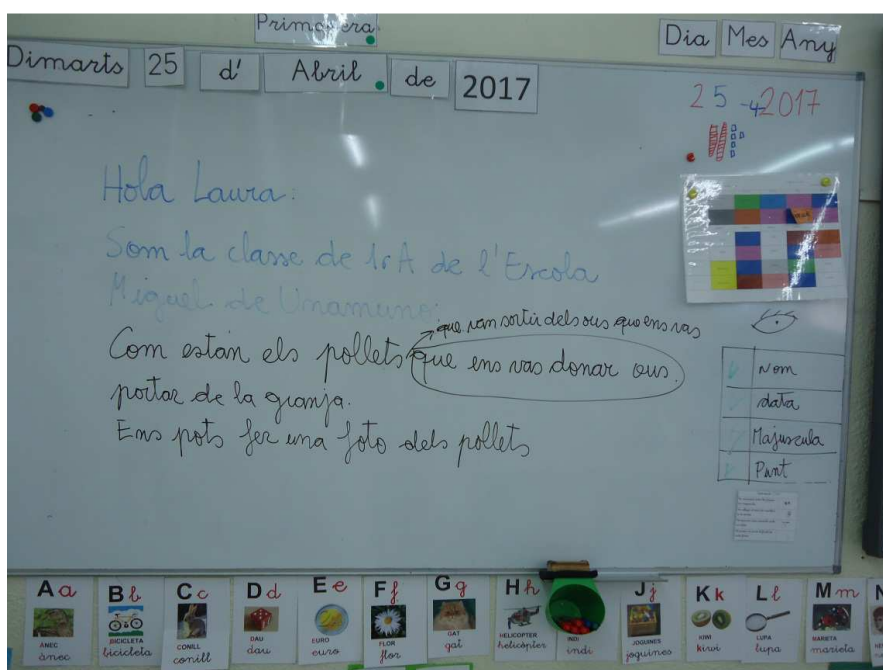
NEN: Som la classe de 1r A.

MESTRA: Haig d'escriure a poc a poc, per tant parlem a poc a poc.

NENA: Falta de l'escola Miguel de Unamuno. (La mestra fa que llegeixin el que ha escrit fins ara.)

MESTRA: Si hem acabat la frase, què hi haig de posar?

NENA: Un punt.



MESTRA: Què més posava que volien saber? (La mestra té encesa la pantalla digital amb les idees treballades el dia abans.)

NEN: Com estem?

MESTRA: Nosaltres?

NEN: No, els pollets UNA i MUNO.

MESTRA: Doncs a veure, digues el que haig d'escriure.

NEN: Els pollets es diuen UNA i MUNO.

NEN: Com estan els pollets que ens vas donar?

MESTRA: Per tant, esborro aquesta part?

NENA: Sí.

NENA: Com estan els pollets a dins de l'ou?

NEN: No

NEN: Escriu: "Els ous que vas portar i van sortir pollets".

NEN: Com estan els pollets que van sortir dels ous que vas portar de la granja?

MESTRA: Què més havien dit de posar a la carta? (La mestra mira a la pantalla on hi ha el guió acordat.)

Estratègies implicades en la textualització:

- Codificar i cal·ligrafar el text (ho fa la mestra)
- Redactar les idees
- Escriure d'acord amb l'estructura del text i la planificació
- Llegir el text que es va produint
- Buscar solucions a problemes d'escriptura

Revisió

MESTRA: Ens ho tornem a llegir? Què fem quan tornem a llegir el que hem escrit?

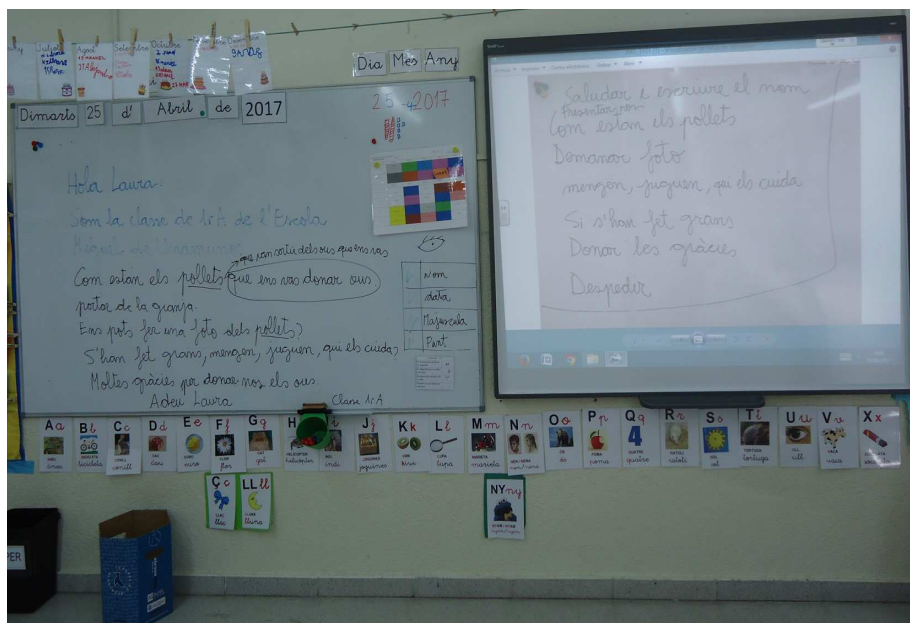
NENA: Repassar si hi ha tot el que volíem dir.

NEN: Llegir el que hem escrit fins ara.

MESTRA: Hem acabat?

NENA: No, falta posar que ens enviï una foto.

NEN: I si s'han fet grans?



Estratègies implicades en la revisió:

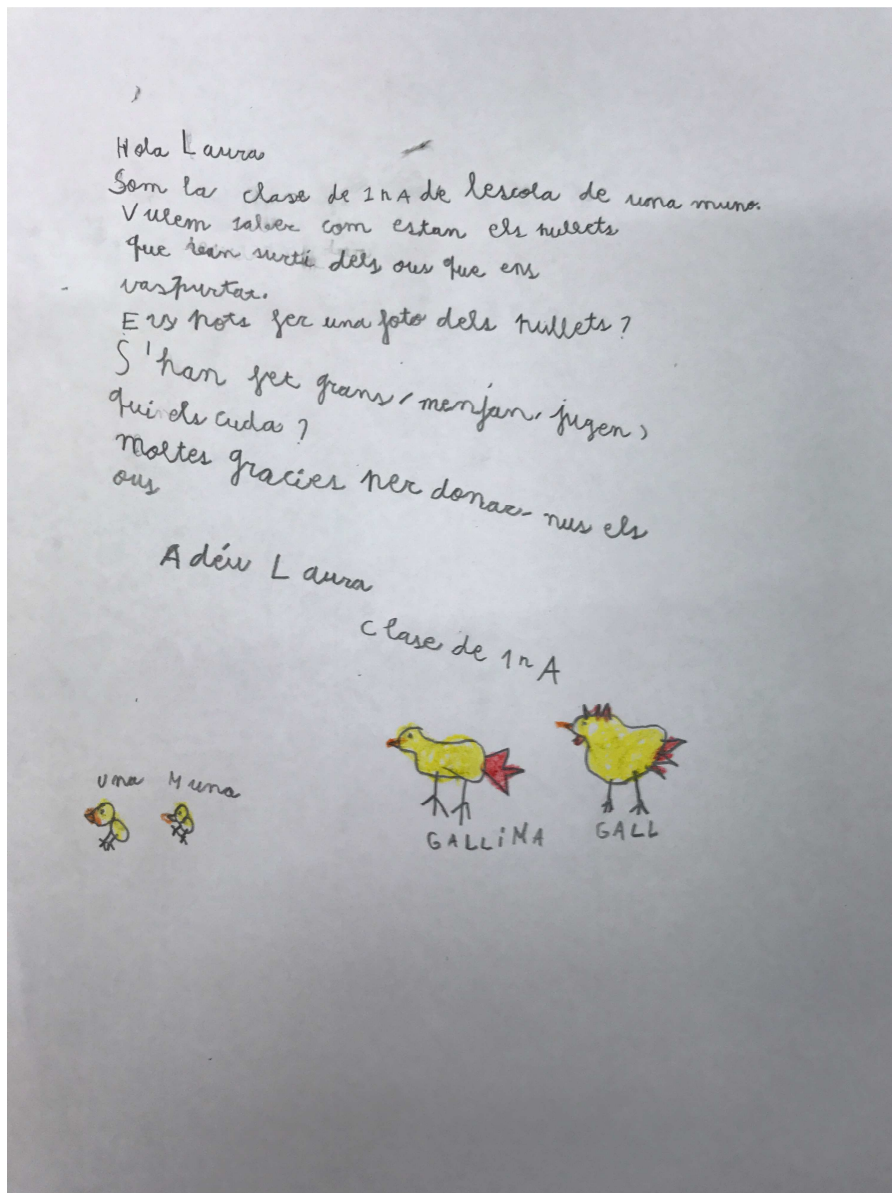
- Rellegir el text
- Expandir idees
- Proposar modificacions i incorporar-les

Edició

S'escull una encarregada d'editar la carta.

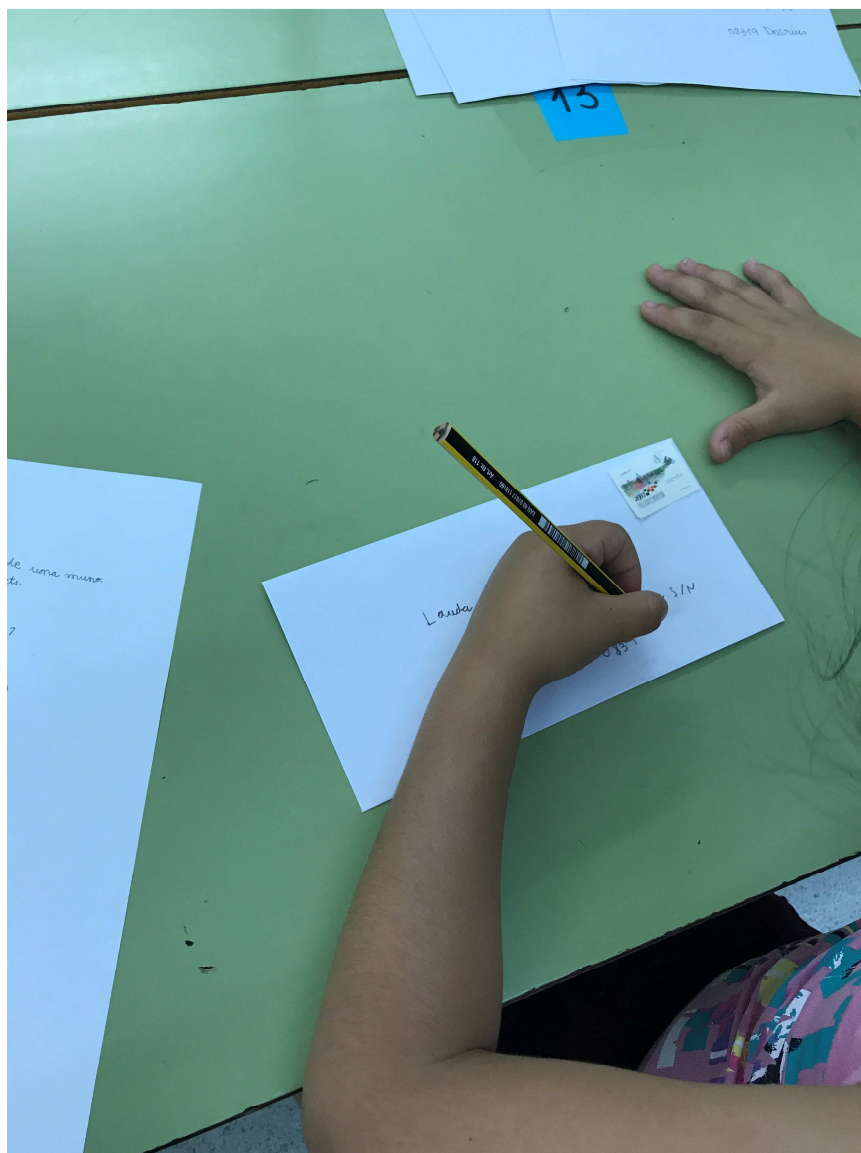
Estratègies implicades en l'edició:

- Tenir cura de la presentació formal del text



Difusió

Per acabar, posem la carta al sobre amb segell, copiem l'adreça i l'enviem.
Només falta esperar la resposta.



4. Valoració de l'experiència

Valorem l'experiència molt positivament. El fet que l'activitat sigui tan funcional (parteix d'una necessitat, d'una situació comunicativa) fa que els alumnes hi participin de seguida i amb moltes ganes.

Aquesta activitat és una molt bona manera de treballar el procés escriptor. L'alumne és conscient de quines passes ha de seguir per elaborar un text. És una escriptura reflexiva on l'alumne té un paper actiu i ha de parlar de l'escrit. Aquesta activitat afavoreix la interacció entre alumnes i entre la mestra i l'alumne per posar-se d'acord i prendre decisions.

Aquesta pràctica, que estava bastant allunyada de les maneres de "fer de mestre" de la nostra escola, ens ha fet reflexionar molt. Cada cop veiem més clar que hem d'anar a millorar l'alumne-escriptor i no a millorar el text. Cal ensenyar el procés d'escriptura.

Com diu Lucy McCormick Calkins: "Si un text millora, però l'escriptor no, aquest no aprèn res que un altre dia l'ajudi amb un altre text; aleshores, la "lliçó" ha estat una pèrdua de temps per a tothom".

5. Materials

Pissarra digital
Pissarra blanca i retoladors
Full, sobre i segell